

**მტკიცების ტვირთის განაწილების სამართლიანი და ობიექტური სტანდარტი
(გერმანიისა და ინგლისის კანონმდებლობის შედარებითი სამართლებრივი
ანალიზი)**

სალომე მუმლაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის სამართლის
სკოლაში სამართლის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების
შესაბამისად*

კერძო (ბიზნეს) სამართალი

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: გიორგი ვაშაკიძე (სამართლის დოქტორი)

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2018

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს, და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარგდენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესის შესაბამისად.

სალომე მუმლაძე

თარიღი: 22.06.2018

სარჩევი

აბრევიატურა	iii
შესავალი.....	1
თავი I. სასამართლო მტკიცება, მტკიცების ტვირთისა და მტკიცების საგნის განსაზღვრა	3
1.1 სასამართლო მტკიცების ცნება	3
1.2. დისპოზიციურობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპები გერმანულ სამართალში.....	4
1.3. მტკიცების ცნება ინგლისურ სამართალში.....	5
1.4. მტკიცების ტვირთი - მხარის საპროცესო უფლება, თუ საპროცესო ვალდებულება.....	6
1.5. მტკიცების ტვირთისა და მტკიცების საგნის განსაზღვრა.....	7
1.6. მტკიცების საგანი ინგლისის სამართალში	9
1.7. მტკიცების საგანი გერმანულ სამართალში.....	10
თავი II. მტკიცებულებათა კლასიფიკაცია და მტკიცების ტვირთის განაწილება და მისი მნიშვნელობა სამოქალაქო საპროცესო სამართალში	12
2.1. მტკიცების ტვირთის განაწილება	12
2.2. მტკიცების ტვირთის განაწილების სპეციალური და ზოგადი წესი.....	14
2.3 მტკიცების ტვირთის განაწილება ინგლისურ სამართალში	16
2.4. მტკიცებულებათა კლასიფიკაცია ინგლისურ სამართალში	16
2.5. მტკიცებულებათა კლასიფიკაცია და მტკიცების ტვირთის განაწილება გერმანულ სამართალში.....	19
თავი III. მტკიცების ტვირთი შრომითსამართლებრივ დავებში.....	22
3.1. მტკიცების ტვირთი შრომითი ურთიერთობის შეწყვეტისას	22
3.2. მტკიცების ტვირთის განაწილება დისკრიმინაციული საფუძველით სამსახურიდან დათხოვნისას.....	25
3.3. მტკიცების ტვირთი ს განაწილება დისკრიმინაციული საფუძველით სამსახურიდან დათხოვნისას ინგლისური სამართლის მიხედვით	29
3.4. მტკიცების ტვირთის განაწილება დისკრიმინაციული საფუძველით სამსახურიდან დათხოვნისას გერმანული სამართლის მიხედვით	35
დასკვნა	41
ბიბლიოგრაფია	46

აბრევიატურა

ქართული:

გვ - გვერდი

ლათ. - ლათინური

რედ.- რედაქტორი

სუსგ - საქართველოს უზენაესი სასამართლოს გადაწყვეტილება

ა.შ. - ასე შემდეგ

სკ - სამოქალაქო კოდექსი

სსკ - სამოქალაქო საპროცესო კოდექსი

ინგლისური:

Art – Article (მუხლი)

ZPO - Zivilprozessesordnung (გერმანიის სამოქალაქო საპროცესო სამართალი)

ECHR - European Court of Human Rights (ევროპის ადამიანის უფლებათა დაცვის
სასამართლო)

ET - დასაქმების ტრიბუნალი

EAT - დასაქმების სააპელაციო ტრიბუნალი

აბსტრაქტი

სამართლის მეცნიერების განვითარების ყოველ ეტაპზე, თავს იჩენს მრავალი ისეთი საკითხი, რომელიც თავისი სპეციფიკიდან გამომდინარე, ყოველთვის საჭიროებს გადახედვას, შესწავლასა და გამოკვლევას. ნაშრომი ეხება საპროცესო სამართალწარმოების ისეთ უმნიშვნელოვანეს ინსტიტუტს, როგორცაა მტკიცების ტვირთი და მისი განაწილების წესი. მტკიცების ტვირთი, რომელიც შეჯიბრებითობისა და დისპოზიციურობის პრინციპების თვალსაჩინო გამოხატულებაა ხაზს უსვამს იმას, რომ მართლმსაჯულების ეფექტური, სამართლიანი განხორციელება ერთ-ერთ ყველაზე მნიშვნელოვან ადგილს იკავებს სამართლებრივ სისტემაში, აღნიშნული კი მიიღწევა მტკიცების ტვირთის მხარეთა შორის სწორად გაანაწილებაში და მხარეთა საქმისწარმოების პროცესში მაქსიმალური ჩართულობით. ნაშრომში განხილულია მტკიცების ტვირთის შედარებითსამართლებრივი ანალიზი ინგლისური და გერმანული საპროცესო კანონმდებლობის ჭრილში. აქვე, ყურადღება გამახვილებულია მტკიცებულებათა განსხვავებულ სახეებზე და მტკიცების ინსტიტუტის განცალკევებულ დარგზე, რომელსაც მოიცავს ინგლისის საპროცესო კანონმდებლობა და რაც საინტერესოა ქართული ეროვნული სამართლისათვის.

წინამდებარე ნაშრომში ასევე, ყურადღება ეთმობა შრომითსამართლებრივ დავებში დისკრიმინაციის საფუძვლით ხელშეკრულების შეწყვეტის დროს მტკიცების ტვირთის განაწილების თავისებურებას და მის წარმოჩენას პრაქტიკული მაგალითებით, რომელიც პრაქტიკაში განსაკუთრებული სირთულით ხასიათდება.

ნაშრომი შედგება შესავლისგან, სადაც ზოგადად მიმოხილულია მთავარი საკითხი და მისი აქტუალურობა. ძირითადი ნაწილი ეხება სასამართლო მტკიცების ცნებისა და საგნის განსაზღვრას, მტკიცების ტვირთის სამართლიანი და ობიექტური განაწილების სტანდარტის მიმოხილვას როგორც ქართულ, ასევე, ინგლისურ და გერმანულ საპროცესო კანონმდებლობაში. აქვე, ყურადღება გამახვილებულია შრომითსამართლებრივ ურთიერთობებში დისკრიმინაციული საფუძვლით სამსახურიდან დათხოვნისას მტკიცების ტვირთის განაწილების თავისებურება,

მტკიცების ტვირთის არასწორად განაწილების შემთხვევა და მისი შედეგები. ნაშრომის დასასრულს წარმოდგენილია დასკვნის ნაწილი, რომელიც აჯამებს ნაშრომის ძირითად ნაწილში მოცემულ მსჯელობებს.

Abstract

At every stage of development of law science, there are many issues that should be reviewed, studied and examined based on their specificity. This study is about such a crucial institution of procedural proceedings, such as the burden of proof and the rule of distribution. The definition of the burden of proof, which is obvious indication of disposition and adversarial principles, emphasises the importance of effective and fair jurisdictional implementation, which can be reached by fair allocation of burden of proof within the parties and with high involvement of parties in case proceeding. In this study the reviewal of comparative law of burden of proof is done based on English and German law principles. In the same study it is noteworthy to highlight many forms of proof and the standalone subject of Institution of proof, which is included in English procedural law and it is very interesting for national law as well.

In this text it is also presented an importance of fair and objective standard of distribution of the burden of proof in Labor law disputes where the termination of contract is performed based on discrimination. And the importance should be demonstrated with practical cases, which are very difficult by nature.

The study consists of an introduction, where the main issue and its actuality are reviewed. The main part of the study concerns the definition of the court burden of proof, also review of the fair and objective distribution standards of burden of proof in Georgian legislation as well as in both English and German procedural legislation. Herewith, the focus is done on the peculiarity of distribution of the burden of proof while dismissal from employment based on discriminatory grounds, the wrong distribution of the burden of proof and its consequences. At the end of the study there is a part of the conclusion that summarizes the discussions given in the main part of this work.